

ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра менеджменту, маркетингу та підприємництва

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи
Світлана НАГОРНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
Протокол № «1» від 31.08.2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий менеджмент

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 Менеджмент
освітньо-професійна програма	«Менеджмент»
компонент освітньо-професійної програми	вибіркова
мова викладання	українська

Вінниця - 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Фінансовий менеджмент**» для здобувачів другого (магістерського) рівня за спеціальністю *073 Менеджмент*.

Освітньо-професійна програма: Менеджмент

Мова навчання: *українська*

Розробник: Микола ПЕТРЕНКО, професор кафедри гуманітарних, економічних та фінансово-облікових дисциплін, д.е.н., професор

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні
кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва

Протокол від «31» серпня 2022 р. № 1

В.о. завідувача кафедри менеджменту,

маркетингу та підприємництва к.е.н., *Стелла ПИРІЖОК*

«31» серпня 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>07 Управління та адміністрування</i>	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність <i>073 Менеджмент</i>	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	104 год.
Загальна кількість годин - 120	Другий (магістерський) рівень	Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи та індивідуальної роботи % становить:

для денної форми навчання – 33,3%

для заочної форми навчання – 13,3%

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1.Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування у студентів цілісної системи теоретичних та практичних знань та навичок з управління фінансовими ресурсами підприємств і організацій різних форм власності, формування фінансової стратегії, оцінювання вартості капіталу, управління фінансовими ризиками.

2.2.Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є:

- вивчення сутності та методичних засад фінансового менеджменту;
- набуття навичок управління грошовими потоками, формуванням і використанням прибутку, інвестиціями, активами;
- опанування методики визначення вартості капіталу та з'ясування способів оптимізації його структури;
- засвоєння методів визначення фінансового стану підприємства, його потреби у фінансових коштах;
- засвоєння методів внутрішньофірмового фінансового прогнозування і планування, управління фінансовими ризиками;
- застосування фінансових інструментів антикризового управління підприємствами.

2.3. Компетентності:

2.3.1. Загальні компетентності:

ЗК 1. Проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2.3.2. Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей міжнародних стандартів.

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 3.Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного менеджменту.

СК 4.Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК 7.Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 9.Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК 11. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у системі корпоративного управління за невизначеності умов та вимог.

СК 12. Здатність розробляти алгоритми реалізації змін та застосовувати інноваційні технології менеджменту з метою узгодження інтересів кожного учасника корпоративних відносин.

2.4. Програмні результати навчання

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 14. Вміти розв'язувати наукові та прикладні проблеми в системі корпоративного управління на засадах комплексності та приймати ефективні управлінські рішення.

1. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1 – Теоретичні засади фінансового менеджменту

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

Становлення фінансового менеджменту як науки. Сутність фінансового менеджменту. Мета, завдання та зміст управління фінансами підприємства. Функції фінансового менеджера. Критерії оцінки результатів діяльності фінансового менеджера.

Система управління фінансами підприємства. Організація управління фінансами підприємств різних організаційно-правових форм.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту

Організаційне-інформаційне забезпечення процесу управління фінансами. Основні джерела інформації фінансового менеджера.

Фінансова звітність — зовнішня (відкрита) інформація про фінансовий стан підприємства. Міжнародні стандарти фінансового обліку і складання фінансової звітності. Вимоги до фінансової звітності. Склад фінансової звітності. Зміст і структура балансу підприємства. Види активів та їх ліквідність. Вартісна оцінка та переоцінка активів.

Характеристика джерел фінансування (пасивів). Звіт про фінансові результати та інші види фінансових звітів: структура і зміст. Прийоми покращання фінансової звітності ("балансова" політика). Достовірність фінансової звітності. Управлінський облік — внутрішнє джерело інформації для планування, контролю та аналізу витрат і результатів діяльності підприємства. Використання даних управлінського обліку для управління фінансами.

Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві

Вхідні грошові потоки підприємства, їх склад і особливості формування. Зміст і завдання управління вхідними потоками. Управління формуванням виручки від реалізації продукції, робіт, послуг. Фактори впливу на формування виручки в абсолютній сумі та часі. Управління дебіторською заборгованістю. Отримання банківських кредитів. Надходження коштів від фінансово-інвестиційної діяльності. Формування інших вхідних грошових потоків.

Вихідні потоки та їх склад. Зміст і завдання управління вихідними потоками. Управління потоками, пов'язаними з основною діяльністю. Оплата рахунків за товарно-матеріальні цінності, роботи, послуги. Повернення банківських кредитів. Витрати на оплату праці. Управління кредиторською заборгованістю. Організація і управління платежами за фінансовими зобов'язаннями. Формування інших вихідних грошових потоків. Аналіз грошових потоків. Порівняння надходження і відпливу

коштів. Забезпечення постійного позитивного грошового потоку (перевищення надходження коштів над відпливом).

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та використання у фінансових розрахунках.

Зміна вартості грошей у часі як основна концепція, покладена в основу визначення дохідності та вигідності фінансових операцій. Схеми нарахування простих і складних відсотків, що використовуються у фінансових розрахунках. Методи розрахунку майбутньої і теперішньої вартості грошей.

Фінансові ренти (ануїтети) та їх види; визначення майбутньої і теперішньої вартості ануїтету. Чинники впливу на ставку дисконтування; вибір ставки дисконтування при обґрунтуванні доцільності фінансових операцій.

Тема 5. Управління прибутком.

Формування прибутку від основної діяльності підприємства. Управління формуванням прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг). Склад і структура витрат на виробництво. Витрати, які покриваються за рахунок прибутку. Значення розподілу витрат на змінні (пропорційні) і умовно-постійні (непропорційні) для планування темпів збільшення прибутку. Визначення "порогу" рентабельності (точки беззбитковості) та запасу "фінансової міцності". Операційний аналіз (аналіз "витрати — обсяг — прибуток") і використання його результатів для розробки напрямів цінової політики та максимізації прибутку. Формування ціни продукції на основі повної та часткової собівартості.

Управління розподілом прибутку. Вплив оподаткування на формування і розподіл прибутку. Розподіл чистого прибутку. Управління розподілом і використанням чистого прибутку на нагромадження і споживання. Розробка дивідендної політики. Ключові положення і принципи дивідендної політики. Фактори впливу на дивідендну політику.

Тема 6. Управління оборотними активами

Оборотний капітал підприємства: роль, структура, джерела формування. Забезпечення фінансовими ресурсами поточної діяльності як основне завдання управління оборотними активами. Джерела фінансування оборотних активів. Фактори впливу на розмір власних оборотних засобів підприємства. Методи розрахунку постійної потреби в оборотних засобах. Вибір політики фінансування оборотних активів.

Управління окремими елементами оборотних активів. Способи управління товарно - матеріальними запасами, дебіторською заборгованістю, коштами на поточних рахунках. Шляхи прискорення оборотності оборотних активів. Розробка

програми заходів підвищення ефективності використання оборотного капіталу підприємства.

Змістовний модуль 2. Аналіз прибутковості, рентабельності підприємства, комплексне оцінювання фінансового стану підприємства

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу

Капітал підприємства, його структура. Складові власного капіталу і зобов'язань підприємства. Оцінка вартості (ціни) капіталу, що залучається підприємством з різних джерел. Розрахунок середньозваженої ціни капіталу. Показник граничної ціни капіталу та його застосування. Шляхи зниження вартості капіталу. Управління структурою капіталу; підтримка оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом.

Політика залучення позикового капіталу. Визначення ефекту фінансового лівериджу (важеля) і його використання в управлінні капіталом. Розробка пропозицій про форми залучення капіталу. Шляхи оптимізації структури капіталу. Управління боргом. Вплив ціни і структури капіталу на вартість підприємства.

Тема 8. Управління інвестиціями

Класифікація інвестицій. Види інвестиційної діяльності підприємства. Довгострокові цілі та стратегії розвитку як основа визначення напрямів інвестиційної політики підприємства.

Значення реальних і фінансових інвестицій для розвитку підприємства. Процес прийняття фінансових рішень про інвестиції. Методи фінансової експертизи проектів і оцінка ефективності капіталовкладень. Управління реальними інвестиціями. Моніторинг інвестиційних проектів.

Управління фінансовими інвестиціями: прямими та портфельними. Вибір варіантів фінансових інвестицій. Формування інвестиційного портфеля, його склад і управління структурою.

Тема 9. Управління фінансовими ризиками

Поняття фінансового ризику. Класифікація ризиків. Основні види фінансових ризиків, які супроводжують діяльність підприємства. Ризики непередбачених витрат і перевищення кошторису витрат на виробництво. Ризики незабезпечення господарської діяльності необхідним фінансуванням. Ризики, пов'язані з вкладенням капіталу (інвестиційні ризики).

Процес управління ризиком; розробка стратегії і тактики управління ризиком; розробка і реалізація конкретних процедур управління ризиком. Якісна і кількісна оцінки ризиків. Методи кількісної оцінки ступеня ризику. Напрями і шляхи мінімізації ризиків. Страхування фінансових ризиків.

Тема 10. Аналіз фінансових звітів.

Основні методи і прийоми аналізу фінансової звітності. Аналіз динаміки та структури активів і пасивів балансу. Аналіз звіту про фінансові результати. Аналіз звітів про рух грошових коштів і про власний капітал підприємства. Система показників фінансового стану підприємства. Фінансові коефіцієнти і співвідношення.

Взаємозв'язок фінансових показників. Оцінка фінансового стану і кредитоспроможності підприємства за даними аналізу фінансової звітності. Методика проведення експрес-аналізу та поглибленого аналізу фінансового стану неплатоспроможних підприємств. Прогнозування ймовірності банкрутства за допомогою аналізу фінансових коефіцієнтів. Інтегральні показники фінансового стану підприємства, сфера їх застосування.

Тема 11. Внутрішньо-фірмове фінансове прогнозування та планування.

Зміст і завдання фінансового прогнозування і планування. Довгострокове (стратегічне) і короткострокове (поточне) планування фінансів підприємства. Основні етапи процесу фінансового планування. Основні принципи фінансового планування.

Методи планування фінансових показників. Прогнозування фінансової звітності. Застосування методу процентної залежності від виручки для проектування фінансових звітів. Технологія складання основних фінансових планів — прибутку, капіталовкладень, кредитного, а також балансів — доходів і витрат, грошових надходжень і витрат фінансового розділу бізнес-плану.

Бюджетування як технологія фінансового планування; організація бюджетування на підприємстві. Управління платоспроможністю, ліквідністю і прибутковістю як основна мета складання фінансових планів. Контроль за виконанням фінансових планів.

Тема 12. Антикризове фінансове управління на підприємстві.

Основні фактори кризового фінансового стану підприємства. Ознаки передкризового та кризового станів підприємства.

Діагностика кризового стану і методи її здійснення. Внутрішні механізми фінансової стабілізації. Методи відновлення платоспроможності підприємства. Розробка програми антикризового фінансового управління при загрозі банкрутства.

Основні види санаційних заходів; планування фінансової санації.

Оцінка ефективності реалізації програми антикризового управління підприємством.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд		с.р.	л	п	сем	інд
Змістовний модуль 1 – Теоретичні засади фінансового менеджменту											
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	8	2				6	9	1			8
Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	10	2	2			6	8				8
Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві	10	2	2			6	10		2		8
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	8		2			6	9	1			8
Тема 5. Управління прибутком	10	2	2			6	10				10
Тема 6. Управління активами	12	2	2			8	10		2		8
ПМК	2						2				
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10			38	58	2	4		50
Змістовний модуль 2 – Аналіз прибутковості, рентабельності підприємства, комплексне оцінювання фінансового стану підприємства											
Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу	12	2	2			8	8				8
Тема 8. Управління інвестиціями	10	2				8	8				8
Тема 9. Управління фінансовими ризиками	8	2				6	9	1			8
Тема 10. Аналіз фінансових звітів	10	2	2			6	12		2		10
Тема 11. Внутрішнє фінансове прогнозування та планування	8		2			6	10				10
Тема 12. Антикризове фінансове управління на підприємстві	10	2				8	13	1	2		10
ПМК	2						2				
Разом за змістовим модулем 2	60	10	6			42	62	2	4		54
Усього годин	120	20	16			80	120	4	8		104

5. Теми лекційних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
			Денна форма	Заочна форма
	1	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	2	
2.	2	Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	2	2
3.	4	Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві		
4.	7	Тема 5. Управління прибутком	2	
5.	9	Тема 6. Управління активами	2	2
6.	12	Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу	2	
7.	14	Тема 8. Управління інвестиціями	2	
8.	15	Тема 9. Управління фінансовими ризиками	2	
9.	16	Тема 10. Аналіз фінансових звітів	2	2
10.	19	Тема 12. Антикризове фінансове управління на підприємстві	2	2
Разом:			20	8

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
			Денна форма	Заочна форма
1.	3	Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	2	
2.	5	Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві	2	2
3.	6	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	2	
4.	8	Тема 5. Управління прибутком	2	
5.	10	Тема 6. Управління активами	2	2
6.	13	Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу	2	
7.	17	Тема 10. Аналіз фінансових звітів	2	2
8.	18	Тема 11. Внутрішнє фінансове прогнозування та планування	2	
9.		Тема 12. Антикризове фінансове управління на підприємстві		2
Разом:			16	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	6	8
2	Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	6	8
3	Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві	6	8
4	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	6	8
5	Тема 5. Управління прибутком	6	10
6	Тема 6. Управління активами	8	8
7	Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу	8	8
8	Тема 8. Управління інвестиціями	8	8
9	Тема 9. Управління фінансовими ризиками	6	8
10	Тема 10. Аналіз фінансових звітів	6	10
11	Тема 11. Внутрішнє фінансове прогнозування та планування	6	10
12	Тема 12. Антикризове фінансове управління на підприємстві	8	10
Разом:		80	104

8. Індивідуальні завдання (навчальним планом не передбачено)

9. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різних методів та технологій викладання і навчання.

- *словесні методи* (лекція, навчальна дискусія, диспут тощо);
- *практичні методи* (практичні заняття з моделюванням ситуацій та розв'язуванням тематичних кейсів);
- *наочні методи* (мультимедійна презентація);
- *робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами* (самостійне опрацювання додаткової науково-методичної літератури);
- *інтерактивні методи навчання.*

10. Критерії та методи оцінювання

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
А 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Вільно викладає зміст питань освітнього компонента, розуміє його значення для професійної підготовки.	ВИСОКИЙ
В 82-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідній елемент комплексу знань та вмінь.	ВИСОКИЙ
С 74-81 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.	ДОСТАТНИЙ
D 64-73 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових ситуацій. Однак процес самостійного розв'язування ситуацій потребує опори на зразок.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 60-63 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних ситуацій. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
F _x 35-59 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів.	НЕЗАДОВІЛЬНО

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий модульний контроль	Загальна кількість балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		100
8	8	8	8	8	8	8	8	6	6	8	6	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційного заліку, екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для недиференційного заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент».

13. Рекомендована література

Базова

1. Бігдан І. А., Лачкова Л. І., Лачкова В. М., Жилякова О. В. Фінансовий менеджмент : електронний навчальний посібник. Харків : ХДУХТ, 2017. 197 с.
2. Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.
3. Дема Д. І., Дорохова Л. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Житомир, 2018. 320 с.
4. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
5. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпаліді О. Ю. Фінансовий менеджмент : підручник. За ред. д.е.н., проф. О. В. Кнейслера. Тернопіль : Вид-во «Економічна думка», 2018. 478 с.
6. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ, 2019. 520 с.
7. Пазинич В. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.
8. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с.

9. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Іванюта П.В., Петренко В. М. Фінансовий менеджмент з основами фінансової діагностики підприємства: підручник/ за заг. Ред. проф. М.І. Петренка. – Вінниця ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2021 (ТТ1.2).

10. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Іванюта П.В., Петренко В. М. Бюджетування на підприємстві: підручник. - Вінниця ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2022.

11. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Скаско О. І., Майор О. В., Тимчишин-Чемерис Ю. В., Нашкєрська М. М., Виклюк М. М., Килин О. В., Атаманчук З. А., Свелеба Н. А. – Львів : Растр-7, 2018. 416 с.

12. Фінансовий менеджмент : підручник. / Петро Бечко та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

13. Фінансовий менеджмент : підручник. За ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.

Додаткова

14. Драбовський А. Г., Петренко М. І., Іванюта П. В., Кашпрук Ю. А. Інвестиційно-інноваційний розвиток споживчої кооперації та його фінансове забезпечення. Колективна монографія «Інституціональне забезпечення розвитку споживчого ринку регіону» / А. Г. Драбовський, М. І. Петренко, П. В. Іванюта, Ю. А. Кашпрук.; кол. авт.; за ред. А. Г. Драбовського. Вінниця, ВКІ, 2021. С. 59 – 136.

15. Іванюта П. В., Білецька Н. В., Шмагельська М. О., Британська Н. Н. Ефективність системи менеджменту за показниками діяльності підприємства. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія «Економіка та менеджмент». 2021. № 27. С. 133 – 143.

16. Іванюта П. В., Білецька Н. В., Шмагельська М. О., Британська Н. Н. Методичні основи антикризового управління компаній на Україні. Colloquium-journal. 2022. №9 (132), Część 1. (Warszawa, Polska). С. 45 – 50.

17. Іванюта П. В., Пиріжок С. Є., Бойко В. І. Характеристика планування як наряду для розвитку підприємства за його бізнес - процесами. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія «Економіка та менеджмент». 2022. № 29. С. 81 – 91.

18. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Іванюта П.В., Петренко В. М. Бюджетування на підприємстві: підручник. Вінниця, «МЕРКЬЮРІ-ПОДІЛЛЯ», 2022. 600 с.

19. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Петренко В. М. Економіка підприємства : навчальний посібник. : у 2-х т. / за заг. ред. М. І. Петренка. Вінниця : «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 1. 432 с.

20. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Петренко В. М. Економіка підприємства : навчальний посібник. : у 2-х т. / за заг. ред. М. І. Петренка. Вінниця : «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 2. 405 с.

21. Петренко М. І., Іванюта П. В., Кашпрук Ю. А. Роль процесів бюджетування у обчисленні собівартості виробництва продукції. Бізнес-навігатор. 2018. Випуск 2-2 (45).

22. Петренко М. І., Іванюта П. В., Кашпрук Ю. А. Система управління інвестиційно-інноваційним розвитком підприємства на сучасному етапі ринкових відносин. Multi-authored monograph «Prognostication and planning of economic development: microeconomic and macroeconomic levels». Vol. 2. Lithuania: Publishing House “Baltija Publishing”, 2019. 817 с. С. 680 – 756.

Інформаційні ресурси

Інтернет джерела:

23. Законодавство України : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

24. Сайт Верховної ради України : <http://www.rada.gov.ua>

25. Сайт Кабінету міністрів України : <http://www.kmu.gov.ua>

26. Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень : <http://www.niss.gov.ua>

27. Сайт ЄС : <http://www.europa.eu.int>

28. Ділова Україна : <http://www.inf.kiev.ua>

29. Матеріали ЄС і РЄ : <http://www.isi.gov.ua>

30. Все про бухгалтерський облік : <http://vobu.ua>

31. Облік-прес : <https://oblik.press/np-s-bo-1-zahalni-vymohy-do-finansovoi-zvitnosti/>

32. Інструментарій сучасного менеджменту : <http://www.management.com>
33. Інтернет-портал для управлінців : <http://www.management.com>
34. Загальноекономічний глосарій : <http://www.ssu-ekonomika.net>
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» : <https://tax-ifrs.com.ua/standarts/unas/unas2>
37. Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку : <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>; <http://document.vobu.ua/buhoblik/npsbo>